

ROČNÁ SPRÁVA 2009

SOCIA
nadácia na
podporu
sociálnych
zmien

socza

ÚVOD |

Autorkou všech fotografií je
Mária Kerekrétyová. Ďakujeme.

ÚVOD | Rok 2009 - prelom hospodárskej krízy?

Dostal sa mi do rúk text, ktorý napísal Tomáš Baťa počas najväčšej hospodárskej krízy v 20. storočí. Jeho slová sa mi zdajú nesmierne aktuálne aj po 80-tich rokoch. Veľmi výstižne pomenovávajú samotnú podstatu krízy a prináša pohľad na možné riešenie.

*Neverím v žiadne prelomy samé od seba. To, čomu sme si zvykli hovoriť hospodárska kríza, je iné meno pre mravnú biedu. Mravná bieda je príčina, hospodársky úpadok je následok. V našej zemi je mnoho ľudí, ktorí sa domnievajú, že hospodársky úpadok je možné sanovať peniazmi. **Hrozím sa dôsledkov tohto omylu.** V postavení, v ktorom sa nachádzame, nepotrebujeme žiadne geniálne obraty a kombinácie. Potrebujeme mravnú stanoviská k ľuďom, k práci a verejnému majetku. Nepodporovať bankrotárov, nerobiť dlhy, nevyhadzovať hodnoty za nič, nevydierať pracujúcich. Tomáš Baťa, 1932*

Rok 2009 bolo ťažké ustáť. To, čo sa dialo na celospoločenskej úrovni, veľmi hlboko zasiahlo aj nás. Kauzy ako predaj emisí, predražené mýto, trestanie neposlušných sudcov až po aplikáciu zlého zákona o sociálnych službách potvrdzujú slová Tomáša Baťu – dobré mravy na Slovensku chýbajú. Slovné spojenie „mravná bieda“ sa vytratilo z nášho moderného slovníka, ba priam znie archaicky. Naša dennodenná skúsenosť však potvrdzuje, že aj keď sa tento termín už nepoužíva, to ešte neznamená, že nevystihuje našu realitu.

Potrebujeme odvahu pozrieť sa na samých seba, ako aj na celé Slovensko pravdivými očami. Lož miluje tmu, lebo tá aspoň nachvíľu umožňuje robiť nekalé skutky. Pravda miluje svetlo, lebo na svetle je vidieť veci také, aké sú naozaj.

Snažili sme sa aj počas tohto roku nesprenveriť sa nášmu poslaniu. Snažili sme sa pomenovávať veci okolo nás pravdivo, povzbudzovať a podporovať mimovládne organizácie v týchto nepriaznivých časoch. Čo je smutné, že niektorí jednotlivci aj organizácie to počas roka vzdali. Verili, že 20 rokov po „nežnej“ sa konečne podarí vydobíť si stabilné miesto pre „mimovládky“ v našej spoločnosti. Nepodarilo sa. Stále ide v mnohých prípadoch o prežitie. A takéto bremeno sa ťažko nesie celých 20 rokov.

Čo máme teda robiť, aby sme vydržali ďalej? Aj dnes potrebujeme „Tomášov Baťov“, ktorí nebudú slepi k realite, ale budú vedieť priniesť vízie do budúcnosti. Tie môžu byť veľmi jednoduché, konať čestne, nenechať sa odradiť aroganciou a cynizmom okolo nás a verne robiť svoju prácu, ktorá môže byť pre nás naším poslaním. Takto môžeme prispieť svojím dielom k odstraňovaniu mravnej biedy okolo nás. Verím, že Vás nasledujúce riadky presvedčia o tom, že sme sa aj o toto snažili v roku 2009.

Vladislav Matej

Všetky programy a projekty nadácie SOCIA vychádzajú z jasne definovaných hodnôt, sformulovaných v nasledujúcom stanovisku:

Veríme, že každá ľudská bytosť je jedinečná. Má hodnotu bez ohľadu na svoje mentálne, fyzické, materiálne alebo iné znevýhodnenie.

Veríme, že je našou povinnosťou vytvárať prostredie, v ktorom budú vznikať kvalitné sociálne služby ako odpoveď na potreby ľudí odkázaných na pomoc iných.

Veríme, že úlohou služieb je reflektovať potreby klientov. Služby majú stimulovať samostatnosť, vlastnú zodpovednosť a dôstojný život klientov.

Veríme, že optimálnym prostredím pre život je rodina a komunita, a preto by klienti mali prijímať sociálne služby v takomto prostredí.

Grantový Program podpora rodinám | priama podpora rodín a jednotlivcov

Prostredníctvom dlhodobého partnerstva s firmou ING a správou 3 osobných nadačných fondov podporujeme rodiny a jednotlivcov, ktorí sú vážne zdravotne znevýhodnení a sociálno-zdravotný systém na Slovensku nie je schopní naplniť ich potreby v plnej miere. Podporujeme nákup špeciálnych rehabilitačných a kompenzačných pomôcok, špeciálne lekárske zákroky ako aj cielené rehabilitačné pobyty.

Grantový Program podpora organizáciám | podpora rozvoja organizácií, ktoré zavádzajú systémové zmeny sociálneho systému

Podporujeme mimovládne organizácie, ktoré prekonávajú pretrvávajúci systém rezidenčných služieb verejných poskytovateľov. Podporujeme moderné a pilotné projekty, ktoré vychádzajú z potrieb klientov, poskytujú terénne a ambulantné sociálne služby v prirodzenom prostredí ich užívateľov.

Veríme, že kvalita života sociálne znevýhodnených skupín sa môže zlepšiť iba vtedy, ak partnersky spolupracujú všetci zainteresovaní, napr. klienti, rodina, miestny úrad, cirkev, štátne orgány, miestne firmy, miestni podnikatelia, sociálni pracovníci atď. a medzi skupinami funguje formálna aj neformálna solidarita

Činnosť nadácie SOCIA zahŕňa poskytovanie finančnej podpory iným subjektom a jednotlivcom a súčasne uskutočňujeme vlastné projekty.

Nadácia SOCIA chce prostredníctvom finančnej podpory a vlastnými aktivitami ovplyvňovať zmeny sociálneho systému v prospech v prospech najviac ohrozených sociálnych skupín obyvateľstva.

Modelovanie sociálnej siete | tvorba a zavádzanie modelov fungovania komplexnej sociálnej siete do praxe

Snažíme sa prostredníctvom vlastných pilotných projektov a v spolupráci s medzinárodnými sieťami tvoriť a overovať modely fungovania komplexnej sociálnej siete pre konkrétne ohrozené skupiny obyvateľov.

Posilňovanie sociálnych MNO | zviditeľňovanie a posilňovanie aktivít MNO v sociálnej oblasti

Prostredníctvom sieťovania MVO, oceňovaním významných nositeľov kvality ako aj nadnárodnou spolupracou sa snažíme zviditeľňovať a posilňovať aktivity MVO v sociálnej oblasti.

Získali sme grant na podporu informačnej kampane

Nadácia SOCIA ako organizačný a odborný garant nezávislej platformy SocioForum získala grant od Batory Foundation z programu na podporu občianskych koalícií. Grant vo výške 12 000 EUR sme využili na prípravu letákov a brožúr pre informačnú kampaň o novom zákone o sociálnych službách.

Udelili sme ďalšie príspevky z Blokového grantu

Aj v roku 2009 sme pokračovali v administrácii Blokového grantu na podporu sociálnej inklúzie na Slovensku. Správna rada 7. apríla schválila ďalších 10 nenávratných finančných príspevkov v celkovej výške 883.350 EUR pre najlepšie projekty druhej výzvy na podávanie žiadostí. Grantový program je podporovaný z prostriedkov finančnej pomoci krajín Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórskeho kráľovstva a štátneho rozpočtu SR.

Nadácia nemôže mať svadbu, ale predsa sme dostali svadobný dar.

V našich zemepisných šírkach kupujeme väčšinou svadobné dary, ktoré pomôžu mladému páru v zariaďovaní domácnosti. Spoznali sme však mladý pár, ktorí sa rozhodol o úplne netradičnú formu obdarovania. Svadobných hostí požiadali, aby peniaze, ktoré chceli dať na darčeky venovali niektorej z troch nadácií, ktoré mladomanželia vybrali. Pre nás sa mladomanželia rozhodli na základe našej dlhodobej spolupráce s holandskou obchodnou komorou na Slovensku. Mladomanželom úprimne ďakujeme za tento netradičný svadobný dar.

Výnimočné projekty podporené vďaka spolupráci s Holandskou obchodnou komorou

Už piaty raz v novembri Holandská obchodná komora usporiadala charitatívny večer. V roku 2008 venovala HOK a nadácia SOCIA 417 000 Sk (13 842 €) občianskemu združeniu Barlička z Prešova na zakúpenie špeciálneho vertikalizačného zariadenia ERIGO. Počas celého roka Barlička zháňala ďalšie prostriedky, pretože cena zariadenie prekračovala 1,5 milióna korún. Sme radi, že aj vďaka nášmu počiatocnému vkladu Barlička dostala nádej a mala dostatok sily zohnať všetky potrebné peniaze a prístroj už v Prešove slúži svojmu účelu.

V roku 2009 bol výnos z večera určený pre výnimočný projekt občianskeho združenia Maják. OZ založilo internátnu školu pre chlapcov s poruchami správania. Pomáhajú zachytiť deti, ktoré pochádzajú z veľmi komplikovaných rodinných prostredí, niektoré priamo z ulice. Ak by sa nedostali do tejto školy, pravdepodobne by skončili v diagnostických centrách alebo reedukačných zariadeniach. Myšlienka individuálneho prístupu k chlapcom, nadštandardných vzťahov s terapeutmi a učiteľmi, vytrhnutia z nezdravého kontextu, ale pri zachovaní obrazu celistvej rodiny, prináša svoje ovocie v životoch študentov školy už tretí rok. Financovanie takého priekopníckeho projektu však je veľmi zložitý. Práve tomuto projektu sa rozhodla pomôcť Holandská obchodná komora a nadácia SOCIA. Z dvoch percent venovaných nadácii SOCIA od ING Bank a Heineken Slovensko spolu s výnosom z tomboly a aukcie sme projekt podporili sumou vo výške 27 000 €.

PODPORA RODINÁM | priama podpora rodín a jednotlivcov

Veríme, že každý človek, ako jedinečná ľudská bytosť, má právo na dôstojný život a pomoc podľa jeho individuálnych potrieb a výberu. Aj preto nadácia SOCIA priamo podporuje rodiny s deťmi so zdravotným znevýhodnením.

V nadačných fondoch ako aj v programe Pomoc pre rodiny je pre nás prioritou pomáhať deťom so zdravotným postihnutím a dlhodobo chorým deťom zlepšovať kvalitu ich života a to rozvojom dieťaťa k samostatnosti v rámci jeho možností. Považujeme za dôležité, aby každé dieťa vyrastalo vo fungujúcej rodine a dostávalo potrebnú odbornú starostlivosť.

Program Pomoc pre rodiny

Program Pomoc pre rodiny je určený pre rodiny s ťažko postihnutým alebo chorým dieťaťom. Finančná pomoc môže byť použitá na zaplatenie operácie či liečebného pobytu, na kúpu kompenzačných pomôcok a pod. Program administrujeme od začiatku založenia fondu. V roku 2009 Rada Charitatívneho Fondu LION rozhodla o podporení 67 rodín v celkovej sume 39.857,36 Eur.

Od roku 2003 doteraz sme rozhodli o podpore 321 rodín/žiadateľov z celého Slovenska vo výške vyše 209 000 Eur. Vďaka tejto podpore získalo viac ako 330 detí kompenzačnú, či rehabilitačnú pomôcku alebo možnosť rehabilitovať či navštevovať špeciálne terapie. Niektorým deťom bola poskytnutá finančná pomoc pri náročnej dlhodobej liečbe.

Podporené individuálne žiadosti nájdete na <http://www.socia.sk/doc/granty/Pomoc%20pre%20rodiny%202009%20-%20Podporene%20ziadosti%20na%20web.xls>

Nadačný fond pre Rastíka a Petríka

Zakladateľom fondu je fyzická osoba. Účelom fondu je podpora súrodencov - dvojčiek so zdravotným postihnutím DMO. Príjmami fondu sú dary od fyzických a právnických osôb a 2 % z dane. V roku 2009 boli prostriedky fondu v sume 489,20 EUR použité na kúpu masážnej vane, rehabilitačnej pomôcky „AB ROCKET“ pre syna Petra, na úhradu kúpeľnej liečby v Kováčovej pre syna Rastislava a jeho asistenta.

Nadačný fond pre Marianku a Dianku

Zakladateľom fondu je fyzická osoba. Účelom fondu je podpora sestier dvojčiek so zdravotným postihnutím DMO. Príjmami fondu sú dary od fyzických a právnických osôb a 2 % z dane. V roku 2009 boli prostriedky fondu v celkovej výške 3.729 EUR použité na úhradu liečebného pobytu v Hurgate, na lieky a školské potreby a na prevádzkové náklady osobného auta.

Nadačný fond pre Radku

Fond založila fyzická osoba na podporu integrácie zdravotne postihnutej Radky. Príjmami fondu sú dary od fyzických a právnických osôb a 2 % z dane. V roku 2009 sa z fondu nečerpali žiadne prostriedky.

PODPORA ORGANIZÁCIÁM | podpora systémových zmien a rozvoja organizácií

Veríme, že kvalita života znevýhodnených skupín sa môže zlepšiť iba vtedy, ak spolupracujú všetci zainteresovaní - klienti, rodina, miestny úrad, cirkev, štátne orgány, miestne firmy, miestni podnikatelia, sociálni pracovníci a iní.

Preto sme v roku 2009 podporili mimovládne organizácie, ktoré zvyšujú svoj odborný potenciál, aby mohli účinnejšie pomáhať chudobným a znevýhodneným skupinám obyvateľstva zlepšovať ich sociálnu situáciu.

Podporili sme aj školy, ktoré si uvedomujú svoju zodpovednosť za kvalitu integrovaného vzdelávania zdravotne postihnutých detí a chcú pre ne vytvoriť čo najlepšie podmienky.

PODPORA ORGANIZÁCIÁM | Blokový grant

Fond pre MVO na podporu sociálnej inklúzie | Blokový grant

Blokový grant, financovaný z Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu SR, administruje nadácia SOCIA ako sprostredkovateľ od roku 2007. Cieľom blokového grantu je podporiť inovačný potenciál MVO pri hľadaní nových postupov terénnej sociálnej práce a komunitných sociálnych služieb na pomoc deťom, mládeži a rodinám v krízovej životnej situácii. Na prerozdelenie pre konečných prijímateľov v oboch výzvach máme k dispozícii spolu **1 786 197,62 €**.

V rámci prvej výzvy bolo zazmluvnených **880 801,11 €**. Prvá výzva na podávanie žiadostí bola uzavretá 31. januára 2008. Zo 40 podaných žiadostí bolo podporených deväť. Projekty sa začali realizovať v máji 2008. Viac o týchto projektoch nájdete v našej minuloročnej výročnej správe alebo na

<http://www.socia.sk/?page=granty&sub=blokovy&sec=oprojektoch>.

Druhá výzva na podávanie žiadostí bola uzavretá 16. februára 2009 a 10 podporených projektov sa začalo realizovať v máji 2009. V rámci druhej výzvy bolo zazmluvnených **883 350 €**.

Podporené projekty druhej výzvy:

Záujmové združenie žien MYMAMY, Prešov

Projekt: Rozvoj integrovanej pomoci a **podporných služieb pre obe domáceho násilia**

Výška grantu: 89 190 EUR (2 686 938 Sk)

Zvýšiť inovatívny a odborný potenciál MVO v oblasti sociálnej práce s ohrozenými deťmi, mládežou a rodinou je cieľom, ktorého splnenie zabezpečí dostupnosť a vyššiu kvalitu ambulantných a terénnych služieb krízového centra.

Človek v tísni, spol. při ČT, o.p.s., pobočka Slovensko

Projekt: **Komunitné centrá: centrá komplexných komunitných služieb ako nástroj na zlepšovanie sociálnej inklúzie obyvateľov marginalizovaných rómskych komunít na lokálnej úrovni**

Výška grantu: 99 810 € (3 006 876 Sk)

Transformácia 3 komunitných centier na centrá komplexných komunitných služieb spolu s profesionalizáciou ich činnosti (štandardizácia postupov, vzdelávanie zamestnancov a supervízia) je úlohou tohto projektu. Ambíciou je aj otvorenie odbornej diskusie o tejto zmene s ostatnými komunitnými centrami.

Centrum Slniečko, n.o., Nitra

Projekt: Pilier

Výška grantu: 99 090 € (2 985 185 Sk)

Vytvorenie Centra pre sociálnu intervenciu je ťažiskom projektu. Centrum sa zameria na terénnu sociálnu prácu s deťmi a rodinami, ktoré sú obeťami domáceho násilia. Druhá časť projektu je zameraná na vytvorenie systému práce s dobrovoľníkmi.

PODPORA ORGANIZÁCIÁM | Blokovaný grant

Inštitút Krista Veľkňaza, Žakovce

Projekt: **Komplexná starostlivosť o rodiny v núdzi**

Výška grantu: 99 000 € (2 982 474 Sk)

Rekonštrukciou školy v Malom Slavkove na 9 sociálnych bytov a poskytovaním dlhodobej sociálno-preventívnej starostlivosti dostane 9 rodín z východného Slovenska šancu prekonať handicapy vlastného života (závislosť, kriminalita, ústavná výchova) a vytvoriť funkčnú a stabilnú rodinu.

O. z. Náruč – Pomoc deťom v kríze, Žilina

Projekt: **Inštitucionálny rozvoj OZ Náruč – Pomoc deťom v kríze**

Výška grantu: 84 600 € (2 548 659 Sk)

Zámerom projektu je podporiť inštitucionálny rozvoj OZ s cieľom zvýšiť rozsah, kvalitu, štandardizáciu a komplexnosť služieb pre týrané, zneužívané a zanedbávané deti a pre obeť domáceho násillia v regióne Žilina a Kysuce.

Občianske združenie ODYSEUS, Bratislava

Projekt: **Pravidelné vzdelávanie = zvýšená kvalita služieb**

Výška grantu: 78 750 € (2 372 422 Sk)

Cieľom projektu je zvýšenie odborného potenciálu žiadateľa a vytvorenie vzdelávacieho manuálu/programu pre organizácie a pracovníkov zameraných na cieľovú skupinu užívateľov drog a pracujúcich v sex-biznise.

Áno pre život, o. z., Rajec

Projekt: **Sociálne a komunitné služby pre rodinu v ohrození a profesionalizácia MVO**

Výška grantu: 72 000 € (2 169 072 Sk)

Aktivizácia komunitného centra a príprava sociálnej firmy sú hlavnými aktivitami projektu, v ktorom sa MVO zameria aj na vzdelávanie zamestnancov a dobrovoľníkov, aby bola schopná poskytnúť komplex služieb pre rodiny ohrozené sociálnym vylúčením.

Detský klub zdravotne postihnutých detí a mládeže, Košice

Projekt: **Kvalitné ambulantné služby pre deti a mládež s telesným postihnutím a ich rodiny v Košiciach**

Výška grantu: 99 810 € (3 006 876 Sk)

Dlhodobá pôsobiacia MVO plánuje doplniť svoje ambulantné služby o špecializované sociálne poradenstvo a sociálnu rehabilitáciu podľa požiadaviek nového zákona o sociálnych službách – získaním akreditácie. Tým vytvorí komplex služieb pre všetky vekové kategórie detí a mládeže, ktoré budú môcť zotrvať vo svojom prirodzenom rodinnom prostredí.

Nadácia INTENDA, Bratislava

Projekt: **Budovanie kapacít pre rozvoj nízkoprahových služieb a tvorbu sociálnych sietí pre neinštitucionalizovanú mládež**

Výška grantu: 85 500 € (2 575 773 Sk)

Cieľom projektu je podporiť nízkoprahové sociálne služby dvoma aktivitami: inováciou predmetu *Terénna sociálna práca* na vysokých školách a priamou finančnou a odbornou pomocou pre vybraných 9 nízkoprahových zariadení, ktoré budú slúžiť aj pre prax študentov sociálnej práce.

Slovenský výbor pre UNICEF, Bratislava

Projekt: **Centrum výchovy k rodičovským zručnostiam**

Výška grantu: 75 600 € (2 277 525,60 Sk)

Cieľom je zefektívniť proces pomoci rodine v krízovej situácii prostredníctvom rozvoja inštitútu terénneho rodinného poradcu a vybudovať centrum výchovy k rodičovským zručnostiam. Úlohou centra je motivovať rodičov k aktívnemu prekonávaniu ťažkostí a k učeniu sa ako byť zodpovedným rodičom.

Program ING Šanca pre deti

Program ING Šanca pre deti vznikol ako osobitý príspevok ING Group Slovakia do program spoločenskej zodpovednosti nadnárodnej spoločnosti ING so sídlom v Amsterdame. Cieľ „zlepšiť prístup detí k vzdelávaniu“ sme na Slovensku modifikovali do podpory integrovaného vzdelávania detí so zdravotným postihnutím. V roku 2009 sme vyhlásili dve výzvy v tomto programe. Jarná výzva bola zameraná na skvalitnenie vzdelávania žiakov so zdravotným postihnutím a jesenná výzva s uzávierkou 22. decembra 2009 bola zameraná na skvalitnenie vzdelávania žiakov s poruchami učenia. Obe výzvy boli určené pre materské a základné školy, prípadne špeciálnopedagogické poradne.

Druhej výzve predchádzali semináre vo všetkých 8 krajoch na Slovensku určené učiteľom na prvom stupni základných škôl. Semináre sa uskutočnili v priebehu septembra a lektorovali ich Olga Zelinková (Trenčín, Topoľčany, Trnava, Bratislava) a Stanislava Emmerlingová (Prešov, Košice, Banská Bystrica, Žilina). Semináre sme uskutočnili vďaka finančnej podpore ING Banky a spolupráci s krajskými školskými úradmi v Trenčíne, Žiline, Bratislave a Trnave. Obe lektorky sa dlhodobo venujú práci so žiakmi s poruchami učenia a majú bohaté skúsenosti z vyučovacieho procesu ako aj z poradenskej praxe. K téme porúch učenia napísali niekoľko publikácií.

V roku 2009 bolo rozhodnuté v Programe ING Šanca pre deti o podporení 6 žiadostí škôl v celkovej výške 11.864 Eur. O žiadostiach k termínu uzávierky 22. December 2009 bude rozhodnuté v roku 2010. Celkovo sa v tomto programe za štyri roky rozdelilo vyše 227 000 Eur pre 82 škôl a 38 špeciálnopedagogicko poradenských organizácií.

Podporené školy a poradne nájdete na

<http://www.socia.sk/?page=granty&sub=lion&sec=ing>.

Senior fond

Tento rok sme uskutočnili prvý pokus na vytvorenie fondu, ktorý by podporoval terénne a ambulantné sociálne služby pre seniorov. Uvedená snaha bola motivovaná jednak našou históriou, keď v rokoch 2002 – 2006 projekty pre seniorov predstavovali druhú najväčšiu cieľovú skupinu. Druhou motiváciou bol fakt, že väčšina nadácií na Slovensku nemá vo svojom portfóliu podporu tejto cieľovej skupiny.

Vytvorenie Senior fondu bolo úzko zviazané s našou kampanou TU SOM DOMA. Bola cieľne zameraná na verejnosť v Bratislave. Ústrednou témou kampane bola otázka, aké a kde je miesto seniorov v našej uponáhľanej spoločnosti. Prostredníctvom Rádia Regina, prostriedkov MHD a niektorých printových nosičov sme vyzvali verejnosť na podporu sociálnych služieb pre seniorov. Ďalej sme uskutočnili počas dvoch dní priamy výber príspevkov do kasičiek v NC Aupark a počas 2 a pol mesiaca aj do kasičiek umiestnených vo všetkých kníhkupectvách Panta Rhei v Bratislave.

Celkový výnos zbierky bol 900 EUR. Dodatočne sme dostali ešte dar od mladomanželov, ktorý nám venovali 1 100 EUR. Celkovo sme teda získali do Senior fondu sumu 2 000 EUR. Tento fakt bol spôsobený aj skutočnosťou, že sa nám nepodarilo získať žiadneho strategického partnera na Slovensku, ktorý by kampaň podporil vyššou sumou. Kampaň sme financovali len z grantu americkej nadácie Ch. S. Mott Foundation. Výške vynaložených financií tak zodpovedal aj celkový výnos zbierky.

MODELOVANIE SOCIÁLNEJ SIETE | tvorba a zavádzanie modelov fungovania komplexnej sociálnej siete do praxe

Ideálnu sociálnu sieť nie je možné dosiahnuť. To však neznamená, že nie je našou zodpovednosťou snažiť sa hľadať jej optimálny variant. Štátne systémy sú zväčša veľmi rigidné a nie sú schopné flexibilne reagovať na meniace sa potreby jednotlivých cieľových skupín.

Našou snahou je prispievať k tvorbe a zavádzaniu komplexnej sociálnej siete prostredníctvom pilotných projektov. Tie dajú odpoveď, kde sú jej slabé miesta a naznačia smerovanie do budúcnosti.

Banská Bystrica – mesto rodiny

V partnerstve s mestom Banská Bystrica a občianskym združením Návrat sme realizovali druhý rok spoločného projektu Banská Bystrica – mesto rodiny. Cieľom projektu je vytvoriť funkčný systém pomoci rodine v kríze, do ktorého budú zapojené všetky rezorty.

Širokú verejnosť sme sa snažili vtiahnuť do projektu prostredníctvom celomestskej hry Rodine Rodine. Prostredníctvom Radničných novín (35 tis. náklad) dostal každý obyvateľ možnosť zapojiť sa do hry. V priebehu leta mal absolvovať 5 úloh, prostredníctvom ktorých sa lepšie zorientoval v ponuke služieb pre rodiny na území mesta. Následne mohol získať hlavnú cenu – víkendový pobyt pre celú rodinu v Thermal Parku vo Vrbove. Zlosovanie prebehlo na námestí SNP 25. septembra 2009. V tom čase prebiehal na tom istom mieste aj happening Návratu SPOLU pri STOLE. Prítomné rodiny a jednotlivci okrem spoločného stolovania a rozhovorov boli nakoniec svedkami zlosovania – záveru hry. Prvé miesto získala pani Júlia Kandriková, ktorá spolu s celou rodinou mala možnosť stráviť víkend v úplne vynovenom termálnom parku vo Vrbove.

Ďalej počas roka prebehli špecializované programy pre odbornú verejnosť – Kurz sieťovania, Kódex ochrany detstva a Rozpoznaj signály ohrozenia. Zapojení a vyškolení odborníci z organizácií na území mesta vytvorili a prihlásili sa ku spoločnému kódexu, ktorý zabezpečí citlivejšie a bezpečnejšie služby pre ohrozené deti. Ďalej sa odborníci zdokonalili v sieťovaní služieb pre konkrétne prípady ohrozených rodín a detí. Odborníci v rôznych rezortov sa vycvičili v rozpoznávaní signálov, ktoré naznačujú problémy v rodinách a to najmä násilie a závislosť rodičov.

Mesto dokončilo Komunitné plánovanie sociálnych služieb, ako základný výhľadový dokument pre rozvoj a skvalitňovanie služieb pre cieľové skupiny na území mesta. Laická verejnosť sa prostredníctvom programu Podporný rodinný aktivista zapojila do pomoci ohrozenej mladej manželskej dvojice (pochádzajúcej z detského domova) s dvoma deťmi. Posledný rok spoločného projektu môže byť ovplyvnený reštriktívnym rozpočtom mesta v čase hospodárskej krízy ako aj komunálnymi voľbami v závere roka.

EASPD

2. fórum poskytovateľov sociálnych služieb

Veľký záujem MNO o spoluprácu s platformami v rámci Európskej únie nás povzbudil do spolupráce s European Association of Services for Persons Disabled (EASPD). V roku 2009 sme zorganizovali už 2. Provider's Forum. Okrem MNO sme naň pozvali aj verejných poskytovateľov, aby sme spolu diskutovali o modernizácii služieb pre ľudí so špecifickými potrebami. Témou stretnutia bola **Cesta k nezávislému životu - skúsenosti s podporovaným bývaním a zamestnávaním na Slovensku.**

Zástupkyne EASPD z Bruselu prezentovali najnovšie poznatky a odporúčania zo štúdie Európskej komisie o deinštitucionalizácii inštitucionálnej starostlivosti na komunitné služby. Pracovné závery fóra sa prijímali po veľmi tvrdej a kontroverznej diskusii. Fóra sa zúčastnilo 74 osôb. Záver nájdete na

http://www.socia.sk/doc/naseprojekty/Prezentacie_EASPD_2.pdf.

POSILŇOVANIE MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ | zviditeľňovanie a posilňovanie aktivít MNO v sociálnej oblasti

Nadácia SOCIA bola od svojho počiatku zameraná najmä na podporu MNO, ktoré vytvárajú, rozširujú alebo skvalitňujú sociálne služby pre obyvateľov. Dovoľme si tvrdiť, že sme významnou mierou pomohli vytvoriť alternatívnu sieť sociálnych služieb na Slovensku.

Je pre nás celkom prirodzené, že značnú časť našej kapacity venujeme ovplyvňovaniu legislatívnych, inštitucionálnych a finančných podmienok pre výkon služieb týchto organizácií.

Nadácia ako garant SocioFóra

Aj v roku 2009 nadácia úzko spolupracovala s neformálnym zoskupením mimovládnych organizácií, pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb, prevencie a poradenstva, známym ako nezávislá platforma SocioFórum. Nadácia pre SocioFórum zabezpečuje odborné analýzy a stanoviská a plní úlohu organizačného garanta pre činnosť platformy.

Počas celého roka prebiehala komunikácia najmä prostredníctvom webovej stránky

www.socioforum.sk a elektronickej konferencie soc@list.changenet.sk, čím sme zabezpečovali šírenie informácií pre zapojené MNO a dostávali spätnú väzbu o ich potrebách.

V súlade s plánom na rok 2009 sme uskutočnili výročnú konferenciu platformy, verejné vypočutie o priebežných výsledkoch blokového grantu na podporu MNO v sociálnej oblasti, 2. fórum poskytovateľov služieb pre osoby so zdravotným postihnutím v spolupráci s EASPD, zapojili sme sa ako partneri do medzinárodného projektu Europe for Citizens, iniciovali sme viacero tém na rokovanie Rady vlády pre MNO a podporili kampane iných platforiem MNO.

Informačná kampaň k zákonu

Novou aktivitou v roku 2009 bola Informačná kampaň k novému zákonu o sociálnych službách, ktorý nadobudol účinnosť na začiatku roka. Oproti pôvodnému návrhu schválená podoba nového zákona je veľmi diskriminujúca voči občanom – žiadateľom o sociálnu službu a súčasne aj voči neverejným poskytovateľom služieb. Zákon neumožňuje seniorom a osobám so zdravotným postihnutím slobodne si vybrať

poskytovateľa služby, ktorú potrebuje. Namiesto občana o tom rozhodujú úradníci miest, obcí a samosprávnych krajov. Redukcia verejných rozpočtov v čase krízy znamená, že úradníci ponúkajú len služby vlastných zariadení. Nový zákon tým priamo ovplyvňuje existenciu MNO.

Cieľom kampane je ponúknuť občanom informácie o práve na sociálnu službu, pomôcť pri výbere druhu a formy služby, ktorú potrebujú. Informácie majú podobu letákov (*Čo mám robiť, ak potrebujem pomoc; Koľko budem platiť za sociálne služby; Sociálne služby pre seniorov a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím*), z každého sme vytlačili 5000 kusov. Zapojili sme MNO do distribúcie letákov cieľovým skupinám v lokalite ich pôsobenia. Uskutočnili sme 8 regionálnych tréningov na tému informačnej kampane. Zúčastnilo sa ich 144 osôb zo 104 MNO. Vznikla aj dobrovoľnícka iniciatíva preložiť letáky do maďarského jazyka, do Brailovho písma a do podoby posunkovej reči, aby boli dostupné aj pre ďalšie znevýhodnené skupiny. Informačná kampaň bola prezentovaná aj na ďalších podujatiach. Letáky sú dostupné v elektronickej podobe na <http://www.socioforum.sk/?section=c059cc41cbc5c68c47684b45f50e76fd&x=d523f52e9f4941a84c7c89b7f31bb328>.

Všetky aktivity informačnej kampane boli financované grantom na podporu občianskych koalícií od Batory Foundation (Poľsko).

Výročná konferencia SocioFóra

Konferencia sa konala 17. júna v Banskej Bystrici. Témou boli *Aktuálne otázky sociálnych služieb* a na konferencii vystúpili s príspevkami zástupcovia ministerstva, samosprávnych krajov, obcí a najmä MNO. Na konferencii sa zúčastnilo 121 osôb. Súčasťou konferencie bolo aj **valné zhromaždenie**, ktoré zvolilo nový výbor SocioFóra na nasledujúce dva roky a stanovilo priority, ktoré má výbor sledovať vo svojej činnosti.

Už po druhýkrát sme MNO ponúkli deň pred výročnou konferenciou výberový odborný program. Jednu ponuku predstavoval workshop k **príprave informačnej kampane**, na ktorom sa zúčastnilo 37 osôb. Druhou bolo **verejné vypočutie** 19 MNO, ktoré pracujú v oblasti krízovej intervencie a sanácie ohrozených rodín s deťmi. Predstavili svoje projekty, ktorých realizácia je podporená z blokového grantu, ktorého sprostredkovateľom je nadácia SOCIA. O verejné vypočutie prejavilo záujem 52 osôb.

Spolupráca so zahraničnými partnermi V4

Medzinárodná spolupráca sociálnych platforiem MNO v krajinách Vyšehradskej skupiny pokračovala od septembra 2009 na projekte, podporenom z programu Europe for Citizens. WROZS z Poľska, Maďarská sieť boja proti chudobe, Slovenská sieť boja proti chudobe, nadácia SOCIA ako zástupca SocioFóra sú partnermi združenia SKOK z Českej republiky, ktoré je vedúcim partnerom projektu. Aj tento projekt je zameraný na rodiny a deti v krízovej životnej situácii a SocioFórum sprostredkovalo účasť na ňom ďalším 6 MNO pracujúcim v tejto oblasti. Projekt je unikátny participatívnym prístupom, čo znamená, že ohrozené rodiny sami rozprávajú o svojom živote a experti spolu s nimi hľadajú riešenia. Partneri oceňujú najmä vzájomnú výmenu skúseností a poznatkov. Projekt pokračuje v prvom polroku 2010.

Cena nadácie SOCIA

Už po tretíkrát nadácia v spolupráci s Radou pre poradenstvo usporiadala súťaž určenú mimovládny neziskovým organizáciám, ktoré poskytujú sociálne služby v domácnosti, ambulantne alebo v zariadeniach nahrádzajúcich prirodzené prostredie klientov. Hlavným cieľom súťaže je povzbudiť a verejne oceniť MNO, pre ktoré je spokojnosť klienta so svojím životom tým najobjektívnejším meradlom kvality poskytovaných služieb. Víťazi súťaže získali otvorený grant, t.j. účelovo neviazaný finančný príspevok a víťazná organizácia sama rozhodla, na čo ho použije. Grant je financovaný z prostriedkov spoločnosti ING Bank N.V. Dúfame, že ocenené projekty sa stanú inšpiráciou pre všetkých, ktorí pracujú so skupinami sociálne znevýhodnených ľudí a záleží im na tom, aby ich klienti boli spokojní a šťastní.

Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže sa uskutočnilo 29. mája 2009 v hoteli Crowne Plaza v Bratislave. Bolo pre nás čťou, že záštitu nad celým večerom prebral **holandský veľvyslanec J.E. pán Rob Swartbol**.

Ocenené projekty:

Kategória: sociálne služby pre jednotlivcov a rodiny v krízových životných situáciách

Nezisková organizácia Dorka vo svojom Centre pre obnovu rodiny poskytuje služby osamelým rodičom, mladým dospelým po ukončení inštitucionálnej starostlivosti ako aj rodinám s deťmi bez prístrešia. Dorka im poskytuje okrem ubytovania aj služby sociálnej, výchovnej a poradenskej starostlivosti. Porota ocenila Šetriaci program pre mladých dospelých, ktorého cieľom je pomôcť mladým dospelým po odchode z detského domova priblížiť sa čo najviac reálnemu životu a naučiť ich šetriť. Dorka bola ocenená otvoreným grantom vo výške 3333€

Kategória: sociálne služby pre deti a dospelých so zdravotným postihnutím

V tejto kategória porota ocenila dva súťažné návrhy

V roku 2003 nadácia Krajina Harmónie a mesto Žilina zriadili neziskovú organizáciu **Agentúra podporných služieb** (APS), ktorej cieľom je poskytovať komunitné služby obyvateľom so zdravotným (prevažne mentálnym) postihnutím. APS prevádzkuje aj 2 byty, ktoré slúžia ako tréningový priestor pre chránené bývanie občanov so zdravotným postihnutím a poskytuje im pri tom podporu. V posledných dvoch rokoch začala APS pracovať metódou plánovania zameraného na človeka (Person Centred Planning – John O'Brien). Dôležitým východiskom plánovania je definovanie žiadúcich zmien v živote človeka, ktoré sa získava súborom rozhovorov a stretnutí, ktoré pomáhajú určiť druh a formu podpory. APS sa pomocou tejto metódy snaží nájsť osobné daniosti klienta a pomáha mu naplánovať si budúcnosť v spolupráci s jeho rodinou a priateľmi. Takéto plánovanie, ktoré zahŕňa komunitu, sa vie lepšie prispôbiť možnostiam klienta a pružnejšie využívať nové príležitosti. APS bola ocenená otvoreným grantom vo výške 2500 €.

Nezisková organizácia Dom Svitania pracuje s cieľovou skupinou mladých dospelých občanov s mentálnym alebo kombinovaným postihnutím. Pre 18 klientov poskytuje sociálne služby v rehabilitačnom stredisku a prácu v troch chránených dielňach. Cieľom organizácie je pripraviť klientov na relatívne samostatné bývanie v podporovanom bývaní a na prácu na podporovanom pracovnom mieste na voľnom trhu práce. Od založenia neziskovej organizácie Dom Svitania v roku 1997

hľadali jeho zamestnanci optimálnu formu ako čo najlepšie poskytovať služby pre svoju cieľovú skupinu. Svoje zámery a predstavy o poskytovaných službách realizovali transformáciou zariadenia z domova sociálnych služieb na rehabilitačné stredisko. Porota ocenila najmä poňatie sociálnej rehabilitácie ako neformálneho vzdelávania klientov. Domu svitania sa podarilo zaujímavo skombinovať prácu v chránených dielňach so vzdelávaním. Dom Svitania bol ocenený otvoreným grantom vo výške 2500 €.

Kategória: sociálne služby pre seniorov

Tento rok sa porota rozhodla neudelit' grant organizácii ale Špeciálnu cenu poroty pani **Božene Bušovej**, riaditeľke neziskovej organizácie Empatia v Bratislave a vysloviť tým ocenenie jej dlhodobého prínosu k rozvoju sociálnych terénnych služieb.

2%

V roku 2009 sme sa pri získavaní zdrojov primárne zamerali na organizácie združené v Holandskej obchodnej komore. Vďaka aktivite člena správnej rady Roberta Sundermana sa nám podarilo získať ďalšieho strategického partnera – firmu Heineken, ktorá nám poukázal skoro 30 tis. EUR z dvoch percent. Celkovo sme tak získali sumu 196 166,99 EUR, čo je o 52 050 EUR viac ako v predchádzajúcom roku.

Nadačné imanie – Ch. S. Mott Foundation

V rámci grantu poskytnutého z Nadácie Ch.S. Mott sme sa aj v tomto roku zamerali na budovanie našej základiny. Časť prostriedkov z grantu nadácie Mott sme použili na kampaň zameranú na dôstojný život seniorov, aby sme sa okrem prezentácie samotnej témy dostali aj do širšieho povedomia verejnosti. V tomto roku sa nám podarilo získať do základiny 33 296,36 EUR. 14 730 EUR nám poskytla ING Banka, zvyšných 18 566,36 EUR sme získali z predaja cenných papierov, výnosov z podielových listov a terminovaných bankových účtov. Sumu 45 000 USD nám nadácia Mott pripíše na účet v roku 2010.

Prehľad o príjmoch nadácie podľa zdrojov a pôvodu

Nadácie a inštitúcie	EUR
C. S. Mott Foundation, USA – na realizáciu programu	30 240,75
C. S. Mott Foundation, USA – na zvýšenie nadačného imania	46 244,28
Batory Foundation, Poľsko – na inštitucionálny rozvoj SocioFóra	12 000
Obchodné spoločnosti a fyzické osoby	
2 % z dane	196 166,99
Dar od pána Andreja Jankuliaka	16 148,84
Dar od anonymných fyzických osôb	1 100
Verejné zdroje	
MF SR - refundácia nákladov na administráciu BG SK0009	11 029,74
MF SR -preddavok na financovanie podprojektov blokového grantu	200 000,00
Mesto Banská Bystrica – dotácia na spoločný projekt	1 327,76
Spolu	514 258,36

Štruktúra príjmov podľa účelu použitia

Na príspevky právnickým a fyzickým osobám	379 794,33
Na programy nadácie	59 717,35
Na správu nadácie	28 502,40
Na zvýšenie nadačného imania	46 244,28
Spolu	514 258,36

FINANČNÁ SPRÁVA |

Stav majetku a **záväzkov nadácie** k 31. 12. 2009

Nadácia vlastní dlhodobý hmotný majetok v obstarávacej cene 117.391 EUR. Základné imanie v peňažných prostriedkoch sa v roku 2009 zvýšilo na 158 883 EUR, rezervný fond zostal vo výške 199 367 EUR.

Finančné prostriedky sú investované do štátnych dlhopisov (135 tis. EUR) hypotekárnych záložných listov (80 tis. EUR) a uložené na termínovaných vkladoch (160 tis. EUR). Záväzky nadácie k 31. 12. 2009 predstavujú sumu 545 671 EUR, pohľadávky sú vo výške 585 482 EUR

Celkové výdavky nadácie v roku 2009

Celkové výdavky nadácie v roku 2009 dosiahli výšku 752 011 EUR. Daň predstavuje 4 649 EUR, výsledok hospodárenia po zdanení je 25 622 EUR.

Náklady na správu nadácie predstavujú 14,3 % z celkových nákladov na činnosť nadácie. 60 % z nich tvoria náklady na administráciu blokového grantu Nórskeho finančného mechanizmu. Vzhľadom k tomu, že na základe certifikačných zistení MF SR nariadilo opätovnú kontrolu zúčtovaní podprojektov, posunuli sa platby pre konečných príjemcov až na začiatok roka 2010. Preto je celková suma nákladov na granty nižšia ako očakávaná a podiel nákladov na správu nadácie vyšší ako bol plánovaný.

Štruktúra výdavkov

Výdavky na poskytnuté granty	378 862,20
Výdavky na vlastné programy	43 263,80
Výdavky na fundraisingové aktivity	41 419,54
Výdavky na správu nadácie	288 465,46
Spolu	752 011,00

Štruktúra nákladov na správu nadácie (bez investícií)

Osobné náklady	67 845,65
Odmena správkyne	7 935,23
Cestovné	1 270,37
Náklady na kanceláriu	2 185,80
Služby	12 413,39
Ostatné náklady	15 769,99
Reprezentačné	585,88
Spolu	108 006,31

V roku 2009 sa udiali viaceré personálne zmeny— kolektív pracovníkov nadácie sa rozšíril o dve kolegyně a konci roku sa uskutočnili aj zmeny v správnej aj dozornej rade nadácie. Po siedmych rokoch zo správnej rady odišiel Ján Figel'. Bol v správnej rade od vzniku nadácie. Veľmi si vážime, že napriek svojej pracovnej vyťažnosti, sa zaujímal o naše aktivity. Ďakujeme. Pozvanie do správnej rady prijala Simona Bubánová.

Zuzana Markušová, doterajšia predsedníčka dozornej rady, požiadala o uvoľnenie z tejto funkcie. Chceme sa jej poďakovať za čas a podporu, ktorú venovala našej nadácii. Pozvanie za člena do dozornej rady prijal Dušan Quis, generálny riaditeľ ING Životnej poisťovne.

Správna rada

Pavol Demeš | predseda správnej rady
German Marshall Fund of the United States

Ján Figel' | odstupujúci člen
člen Európskej komisie

Soňa Holúbková
Rada pre poradenstvo v sociálnej práci,
pobočka Žilina

Andrej Jankuliak
súkromný podnikateľ, spoločnosť Anja

Robert Sunderman
ING Bank N.V.

Thomas van der Ven
čestný člen správnej rady

Simona Bubánová | nová členka
Creative Department

Dozorná rada

Zuzana Markušová | predsedníčka
dozornej rady | odstupujúca členka
FBE, s.r.o.

Helena Jurenová
auditorka v.v.

Gabriela Kroftová
T & C – 1. národná aukčná spoločnosť, s.r.o.

Dušan Quis | nový člen
ING Životná poisťovňa

Pracovníci

PhDr. Helena Woleková, PhD.
správkyňa nadácie a manažérka fondu pre MVO

Mgr. Vladislav Matej
riaditeľ nadácie a koordinátor projektov

Mgr. Martina Petijová
manažérka projektov a koordinátorka
Charitatívneho fondu LION

Ing. Marcela Černá (Volárová)
finančná manažérka fondu pre MVO

Ing. Lenka Macková
asistentka finančnej manažérky fondu pre MVO

RNDr. Júlia Roháčková
asistentka finančnej manažérky fondu pre MVO

Mgr. Mária Machajdíková
manažérka pre komunikáciu

ĎAKUJEME |

Ďakujeme našim partnerom —
finančným aj odborným.

Ďakujeme všetkým darcom a
tým, ktorí nás podporili 2 %.

Ďakujeme ľuďom, ktorí
dobrovoľne podporili naše
aktivity.

Ďakujeme všetkým.

socza

ĎAKUJEME | partnerom | ľuďom

partneri:

ľudia:

Daniela Kapráľová | H.E. Rob Swartbol | Oľga Feldeková | Stanislav Štepka | František Kele | Daniel Pastirčák | Vlado Talian | členky Klubu Strieborných Hláv | študenti Bilingválneho gymnázia C.S. Lewisa v Bratislave | Jakub Uhlík | Kristína Uhlíková | Monika Búcová | Michaela Janáková | Jana Bánová | Daniel Machajdík ml.